

1 Today's daf continues discussing the bracha of ולמלשינים - which is the bracha against apikorsim that was added to the original 18 brachos of shemoneh esrei. The Gemara says that a chazzan who errs in the bracha of ולמלשינים should be removed at that point and replaced by another chazzan because we suspect that the reason he hesitated to say this blessing is because he himself is an apikores. The Gemara concludes, however, that this is true only where the chazzan got stuck before he began to say the bracha, but if he began the bracha and got confused in the middle, we assume that just got confused, and we don't remove him.

1

ולמלשינים

The ברכה against apikorsim

A חזן who **errs** in the ברכה should be **removed** and **replaced** by another

Before he began the ברכה

After he began the ברכה

We don't remove him

2 רבי יהושע אומר מעין שמונה עשרה - R' Yehoshua says that a person is not obligated to say the complete version of shemoneh esrei, but rather one prays מעין שמונה עשרה - an abridged version of the middle thirteen brochos - beginning with חונן אתה until תפילה שומע תפילה.

Rav says this means that one may say these thirteen brachos in a shorter form than usual, but he still must say 13 brachos. Shmuel, however, says that all 13 are condensed into one long bracha that starts with the words ה' אלוקינו לדעת דרכיך and ends with שומע תפילה ה' ברוך אתה.

2

רבי יהושע אומר מעין שמונה עשרה...

רבי יהושע

One is **not** obligated to say the complete שמונה עשרה

But rather **מעין שמונה עשרה**

אתה חונן ← שומע תפילה

שמואל
Condense the 13 ברכות into one long one

רב
Saying ALL 13 ברכות in a shorter form

3 that one may not pray the abridged Havineinu at maariv after Shabbos because one needs to say ה' אלוקינו לדעת דרכיך in the bracha of תפילה and havdalah is not mentioned in Havineinu.

that one may not say Havineinu during the winter months because during the winter one must say ותן טל ומטר in the brachah of עלינו and this is not included in the Tefillah of Havineinu.

3

Starts with ה' אלוקינו לדעת דרכיך

Ends with ה' שומע תפילה

אמר רב ביבי בר אביי חונן מימות הגשמים

אמר רב נחמן חונן מימות הגשמים

אמר רב נחמן חונן מימות הגשמים

אמר שמואל חונן מימות הגשמים

One must say ותן טל ומטר in ברוך עלינו

4 אמר רב תנחם אמר רב אסי - טעה ולא הזכיר...
 The Gemara then goes on to discuss the laws of one who forgot to include various required insertions in Shemoneh Esrei:
 • If on motzei Shabbos one forgot to say the הַבְּדֵלָה passage of וְהוֹנַנְתָּנוּ, he need not repeat shemoneh esrei because he will in any case say the הַבְּדֵלָה after Maariv on a cup of wine.
 • If one forgot to say וְתֵן טַל וְמוֹטֵר in the brachah of בְּרַךְ עֲלֵינוּ, and he remembers before he said the brachah of שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, he should mention it in the brachah of שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה. If he did not remember until he finished Shemoneh Esrei, he must repeat the entire Shemoneh esrei.
 [The Gemara on amud beis continues...]
 • If on Rosh Chodesh one forgot to say יַעֲלֶה וְיָבֵא and he remember before he finished shemoneh esrei, he returns to the brachah of רְצָה, but if he did not remember until after he completed shemoneh esrei, he must go back and repeat shemoneh esrei.

4 אמר רב תנחם אמר רב אסי - טעה ולא הזכיר...
 One who **FORGOT** to include various **required insertions** in שמונה עשרה

 ראש חודש	 ברך עלינו	 מוצאי שבת
יעלה ויבא	ותן טל ומטר	אתה הוננתנו
Remembers	Remembers	Does not repeat
Before finish שמונה עשרה Return רצה	After שמונה עשרה Repeat שמונה עשרה	Before שומע תפילה Mention in שומע תפילה

5 The Gemara then returns to our mishna
 רבי אליעזר אומר - העושה תפילתו קבע אין תפלתו תחנונים...
 one who makes his tefillah as though it is קבע - fixed - his tefillah is not considered a genuine supplication.
 What is meant by "תפילתו קבע"
 כל שתפילתו דומה: אמר ר' יעקב בר אידי אמר רבי אושעיא - anyone who prays in a manner indicating that his Tefillah is a burden to him, meaning, he indicates that it is like a chore that he wants to quickly finish and be done with.
 and the Rabbanan say: כל מי שאינו אומר בלשון - it refers to one who does not pray in a pleading manner, as though he is begging Hashem for mercy.
 כל מי שאינו יכול לחדש בה דבר רב יוסף and רבה - anyone who is unable to innovate a new request during his daveing.
 כל מי שאין מתפלל עם דמדומי חמה say חנינא בר אבין and אבין בר אבין - anyone who does not pray with the redness of the sun.

5 רבי אליעזר אומר - העושה תפילתו קבע אין תפלתו תחנונים...
 If one makes his תפילה **קבע** Fixed
 His תפילה is *not* considered a genuine supplication
 What is תפילת קבע ?

אבין בר אבין והניא בר אבין	רבה ורב יוסף	ורבנן אמרו	ר' יעקב בר אידי אמר רבי אושעיא
כל מי שאין מתפלל עם דמדומי חמה	כל שאינו יכול לחדש בה דבר	כל מי שאינו אומר בלשון תחנונים	כל שתפילתו דומה עליו כמשוי

6 Regarding this last statement the gemora introduces us to a machlokes:
 hold that it is a special mitzvah to daven Shaachris and Minchah "עם דמדומי חמה" - with the redness of the sun, meaning, Shachris at sunrise and Minchah right before sunset - as the possik says: יראוך עם השמש השמש.
 However, in Eretz Yisrael, במערבה, they criticized those who davened Mincha right before sunset, because they felt that by waiting until the last possible moment, they were risking the chance of missing the time of Minchah altogether.

6 רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן
 עם דמדומי חמה to daven מצוה Special
 ייראוך עם השמש

מנחה Before Sunset		שחרית At Sunrise
-----------------------	---	---------------------

במערבה
 לייטי אמאן דמצלי עם דמדומי חמה
 they risk missing מנחה altogether

7 R' Yehoshua said in the Mishnah that one who is travelling in a dangerous place says a short, one sentence, tefillah in the place of Shemoneh esrei. While the Mishnah spells out one version of this short tefillah, the Gemara offers several other versions and concludes that the halachah follows the opinion of אחרים - "Others" - who say that the text of the short prayer is as follows:

צרכי עמך מרובים ודעתם קצרה, יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו שתתן לכל אחד ואחד כדי פרנסתו, ולכל גויה וגויה די מחסורה, ברוך אתה ה' שומע תפילה

The Gemara on the following daf will note the differences between this short tefillah that one prays when he is in a place of danger and the abridged tefillah of Havineinu mentioned above.

7

ר' יהושע
 One who is travelling in a dangerous place says a short תפילה

The Gemara concludes The halachah follows the opinion of אחרים

צרכי עמך מרובים ודעתם קצרה יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו שתתן לכל אחד ואחד כדי פרנסתו ולכל גויה וגויה די מחסורה ברוך אתה ה' שומע תפילה

8 The daf ends with the law of תפלת הדרך: אמור רב חסדא - כל היוצא לדרך צריך להתפלל תפלת הדרך One who sets out on a trip must say Tefillas HaDerech. Our daf concludes with the Gemara spelling out the entire text of Tefillas HaDerech.

8

אמור רב חסדא - כל היוצא לדרך ...

צריך להתפלל תפלת הדרך